

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 83/2012-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. júla 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť K. L., T., zastúpeného advokátom JUDr. R. C., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-35 Cb 1359/1993 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. L. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-35 Cb 1359/1993 porušené bolo.

2. K. L. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. K. L. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. R. C., Advokátska kancelária, T., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 83/2012-12 z 18. apríla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť K. L., T. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-35 Cb 1359/1993 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

V podstatnej časti sťažnosti uviedol, že od 26. apríla 1993 je účastníkom súdneho konania, ktoré prebieha na krajskom súde pod sp. zn. Z-2-35 Cb 1359/1993 a dosiaľ nie je právoplatne skončené.

Hoci krajský súd vykonal vo veci viaceré úkony a trikrát vo veci vydal rozsudok, priebeh spomenutého súdneho konania sa podľa sťažovateľa vyznačuje zbytočnými prietahmi vo veci, keďže súd v určitých obdobiach nekonal vôbec alebo jeho konanie bolo

iba formálne, neefektívne a nevedlo k naplneniu cieľa súdneho konania, ktorým je odstránenie stavu faktickej a právnej neistoty, v ktorom sa účastníci konania nachádzajú.

Prieťahy v konaní sťažovateľ namietal listom 22. septembra 2011 adresovaným predsedníčke krajského súdu, ktorá mu 28. novembra 2011 oznámila, že sťažnosť považuje za čiastočne dôvodnú, pričom na neprimeranom predlžovaní konania sa podľa jej názoru podieľajú i účastníci konania v neposkytovaní dostatočnej súčinnosti pri znaleckom dokazovaní, ďalej znalci a tiež súd, a to najmä v počiatočnej fáze konania, ako aj v rokoch 1997 až 1999.

Sťažovateľ tvrdí, že nekonaním krajského súdu došlo a stále dochádza k porušovaniu jeho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V ďalšom sťažovateľ uviedol:

„Samotná skutočnosť, že Krajský súd Bratislava v predmetnom konaní uskutočnil množstvo dielčích úkonov a vo veci vydal tri rozsudky, nič nemení na tom, že účel súdneho konania, ktorým je odstrániť rozsudkom stav právnej a faktickej neistoty účastníkov konania, nebol naplnený, nakoľko predmetné súdne konanie nie je - ani po spomínaných 18 rokoch právoplatne skončené.

Z obsahu súdneho spisu bude môcť ústavný súd zistiť, že krajský súd ako porušovateľ mojich hore uvedených práv konal vo veci so zbytočnými prieťahmi, ktoré spočívali v tom, že v určitých obdobiach súd nekonal vôbec a pokiaľ i vo veci konal, nekonal efektívne, t. j. tak aby došlo k naplneniu už spomínaného účelu súdneho konania.

Neefektívnosť práce krajského súdu vyplýva i zo skutočnosti, že rozhodnutia, ktoré vo veci vydal, boli vždy odvolacím súdom zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie...

Z hľadiska právneho a skutkového posudzovania je možné konštatovať, že nejde o vec jednoduchú, nakoľko vo veci bolo potrebné opakovane vykonávať znalecké dokazovanie. Na strane druhej však nejde o vec tak mimoriadne zložitú, že by sa spomenutou zložitou veci dala ospravedlniť dĺžka predmetného súdneho konania.

Pokiaľ ide o moje správanie sa ako účastníka konania, tvrdím, že som nezavdal dôvod k zbytočným prieťahom. Zúčastnil som sa buď osobne alebo prostredníctvom môjho právneho zástupcu jednotlivých pojednávaní, pričom mne ako žalovanému nemožno vyčítať

nedostatočnú súčinnosť pri znaleckom dokazovaní, keď dôkazné bremeno zaťažuje v predmetnej veci žalobcu.

Skutočnosť, že som využil svoje procesné práva v možnosti podať opravné prostriedky proti tým rozhodnutiam súdu, s ktorými som nesúhlasil, nemožno zmysle ustálenej praxe ústavného súdu považovať za niečo, čo by zbavovalo konajúci súd jeho zodpovednosti za konanie bez zbytočných prieťahov a za nevydanie rozhodnutia v primeranej lehote...

Prieťahy v predmetnej veci idú podľa mňa predovšetkým na vrub súdu, ktorý vo veci koná neefektívne a nesústredene, ako som na to už vyššie poukázal. Neefektívnosť jeho konania je evidentná aj vo vzťahu k súdnym znalcom, voči ktorým má súd účinné zákonné nástroje k tomu, aby ich činnosť zabezpečil a urýchlil. Z ústavnoprávneho hľadiska nemôže byť podľa môjho názoru akceptovateľné (ako na to ústavný súd zdôraznil v svojich doterajších rozhodnutiach (m. m. IV. ÚS 160/03, IV. ÚS 19/04, ÚS 261/97), aby sťažovateľ musel čakať na právoplatné meritórne rozhodnutie všeobecného súdu viac ako 8 rokov. V mojom prípade je to už viac ako 18 rokov.

Trvanie súdneho konania v takomto rozsahu nie je podľa môjho názoru možné ospravedlniť.

Vzhľadom na hore uvedené tvrdím, že postupom Krajského súdu Bratislava v napadnutom konaní došlo a stále dochádza k zbytočným prieťahom a tým aj k porušovaniu mojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy, ako aj môjho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Stav právnej a faktickej neistoty, v ktorom sa už viac ako 18 rokov nachádzam, je pre mňa mimoriadne frustrujúci a ovplyvňuje nielen moje podnikanie, ale aj môj rodinný život.

Bolo by preto podľa môjho názoru nedostatočné, aby ústavný súd len skonštatoval, že postupom krajského súdu v predmetnej veci sú porušované moje hore uvedené práva a nepriznal mi za dlhotrvajúce porušovanie týchto mojich práv i finančné zadosťučinenie.

Pokiaľ ide o výšku mnou požadovaného finančného zadosťučinenia požadujem priznať mi čiastku 6 000,- €, čo je podľa môjho názoru primeraná náhrada a to s ohľadom na spomínanú dĺžku predmetného súdneho konania a to ako z hľadiska trvania samotného poruchového stavu, tak i rozhodovacej praxe ÚS SR.

Konečne sa domáham i toho, aby mi Ústavný súd v zmysle ust. § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. priznal náhradu trov môjho právneho zastúpenia za jednotlivé úkony právnej služby uskutočnené v tomto konaní mojim právnym zástupcom.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa K. L. na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako i právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-35Cb 1359/1993 porušené bolo.

2. Krajskému súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-35Cb 1359/1993 sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. K. L. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 6 000,- €..., ktorú finančnú čiastku je povinný Krajský súd Bratislava K. L. vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd Bratislava je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy jeho právneho zastúpenia v celkovej výške 314,18 €, a to na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. R. C...“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažností a k nim priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. Z-2-35 Cb 1359/1993:

Dňa 26. apríla 1993 bola Okresnému súdu Trnava doručená žaloba žalobcu Ľ. L. proti žalovanému K. L. (sťažovateľ) o 207 033,70 Sk; bola zaevidovaná pod sp. zn. 35 Cb 1359/93.

Dňa 5. mája 1993 okresný súd uznesením sp. zn. 4 Rob 9923/93 vyslovil svoju nepríslušnosť (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. mája 1993).

Dňa 20. júla 1993 bol spis doručený krajskému súdu a bol zaevidovaný pod sp. zn. 23 Cb 27/93.

Dňa 4. októbra 1994 krajský súd vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku v sume 8 280 Sk v lehote 8 dní.

Dňa 12. októbra 1994 žalobca zaplatil súdny poplatok.

Dňa 10. mája 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomný bol len právny zástupca žalobcu; sťažovateľ nebol prítomný; pojednávanie bolo odročené na 31. máj 1995.

Dňa 31. mája 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomný bol právny zástupca žalobcu; sťažovateľ nebol prítomný; pojednávanie bolo odročené na 19. jún 1996.

Dňa 31. mája 1995 žalobca zaslal faxom rozšírenie žaloby.

Dňa 19. júna 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomní boli len právni zástupcovia účastníkov.

Dňa 5. júla 1995 sťažovateľ doručil vyjadrenie k žalobe.

Dňa 10. júla 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomný bol len právny zástupca sťažovateľa; pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 21. augusta 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomný bol len právny zástupca sťažovateľa; pojednávanie bolo odročené na 18. september 1995.

Dňa 18. septembra 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; účastníci ani právni zástupcovia neboli prítomní; pojednávanie bolo odročené na 9. október 1995.

Dňa 9. októbra 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomní boli právni zástupcovia účastníkov; pojednávanie bolo odročené na 23. október 1995.

Dňa 20. októbra 1995 faxovým podaním ospravedlnil neúčast' na pojednávaní právny zástupca žalobcu.

Dňa 23. októbra 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomný bol len právny zástupca sťažovateľa; pojednávanie bolo odročené na 13. november 1995.

Dňa 26. októbra 1995 bolo doručené stanovisko žalobcu.

Dňa 13. novembra 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomný bol len právny zástupca žalobcu; bolo odročené na 29. november 1995.

Dňa 29. novembra 1995 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomní boli právni zástupcovia účastníkov; bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 17. januára 1996 sťažovateľ doručil odvolanie.

Dňa 2. septembra 1996 krajský súd vyzval žalobcu na zaujatie stanoviska k odvolaniu.

Dňa 2. septembra 1996 krajský súd uznesením sp. zn. 35 Cb 1359/93 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie 8 280 Sk v lehote 8 dní.

Dňa 30. októbra 1996 žalobca doručil vyjadrenie k odvolaniu žalovaného.

Dňa 24. októbra 1996 bol spis doručený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „*najvyšší súd*“); zaevidovaný bol pod sp. zn. 5 Obo 323/96.

Dňa 8. novembra 1996 bolo najvyššiemu súdu doručené vyjadrenie žalobcu.

Dňa 22. apríla 1997 sa uskutočnilo pojednávanie na najvyššom súde; prítomní boli právni zástupcovia účastníkov; najvyšší súd rozsudok uznesením zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 29. mája 1997 bol spis doručený krajskému súdu.

Dňa 16. júna 1997 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde; prítomný bol len právny zástupca sťažovateľa.

Dňa 26. septembra 1997 sudca krajského súdu urgoval právnych zástupcov na doručenie otázok pre znalca.

Dňa 26. novembra 1997 právny zástupca žalobcu doručil otázky pre znalca.

Dňa 29. októbra 1998 konajúci sudca navrhol účastníkom mimosúdne urovanie sporu.

Dňa 10. augusta 1999 konajúci sudca urgoval vyjadrenie k otázke jeho návrhu na mimosúdne urovanie sporu.

Dňa 16. augusta 1999 právny zástupca sťažovateľa oznámil, že k dohode nedošlo.

Dňa 14. januára 2000 konajúci sudca vyzval účastníkov na vyjadrenie, či trvajú na znaleckom dokazovaní.

Dňa 28. januára 2000 právny zástupca sťažovateľa oznámil, že na znaleckom dokazovaní trvá; menovite znalca neoznačil.

Dňa 9. februára 2000 žalobca oznámil, že trvá na znaleckom dokazovaní; oznámil mená znalcov.

Dňa 7. apríla 2000 krajský súd uznesením sp. zn. Z-2-35 Cb 1359/1993 ustanovil znalca JUDr. M. Z.

Dňa 20. apríla 2000 JUDr. Z. oznámil, že v 30-dňovej lehote nemôže posudok vyhotoviť.

Dňa 12. mája 2000 konajúci sudca vyzval účastníkov, aby oznámili, či súhlasia s vypracovaním posudku po 15. auguste 2000, alebo navrhujú iného znalca.

Dňa 26. mája 2000 právny zástupca žalobcu a 29. mája 2000 aj žalovaného oznámili, že súhlasia s vypracovaním znaleckého posudku po 15. auguste 2000.

Dňa 2. júna 2000 sudca oznámil znalcovi, že účastníci súhlasia s vypracovaním posudku po 15. auguste 2000.

Dňa 20. septembra 2000 bol spis zaslaný znalcovi.

Dňa 31. októbra 2000 bol doručený znalecký posudok.

Dňa 2. novembra 2000 sudca vyzval na vyjadrenie sa k posudku v lehote 5 dní.

Dňa 22. novembra 2000 žalobca doručil vyjadrenie k znaleckému posudku.

Dňa 1. februára 2001 právny zástupca sťažovateľa ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 9. február 2001.

Dňa 9. februára 2001 sa uskutočnilo pojednávanie; účastníci prítomní neboli; prítomný bol znalec, ktorému súd krátkou cestou doručil vyjadrenie žalobcu a požiadal ho doplniť posudok.

Dňa 2. marca 2001 znalec oznámil, ktoré doklady bude potrebovať.

Dňa 13. marca 2001 sudca žiadosť znalca doručil účastníkom.

Dňa 28. mája 2001 právny zástupca žalobcu oznámil, že zaslal podklady znalcovi.

Dňa 19. júla 2001 konajúci sudca vyzval znalca na oznámenie, v akom štádiu sa nachádza znalecký posudok.

Dňa 9. augusta 2001 znalec oznámil súdu, že mu neboli doručené podklady; posudok môže vypracovať až v roku 2002.

Dňa 10. augusta 2001 konajúci sudca vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby s ohľadom na oznámenie znalca navrhol, ako v spore pokračovať.

Dňa 20. septembra 2001 oznámil, že doklady znalcovi odovzdá v októbri.

Dňa 24. októbra 2001 znalec požiadala o „*vyllúčenie z konania*“ pre jeho pomer k sťažovateľovi.

Dňa 20. novembra 2001 sudca oznámil stanovisko znalca žalobcovi.

Dňa 6. decembra 2001 právny zástupca žalobcu požiadala, aby krajský súd ustanovil iného znalca.

Dňa 28. mája 2002 súd oslovil znalca Ing. M. Š. na oznámenie, či vypracuje znalecký posudok.

Dňa 7. júna 2002 Ing. Š. požiadala o zaslanie spisu.

Dňa 4. júla 2002 Ing. Š. urgovala zaslanie spisu.

Dňa 23. októbra 2002 sudca zaslal znalecký posudok účastníkom na vyjadrenie v lehote 15 dní.

Dňa 19. novembra 2002 právny zástupca sťažovateľa oznámil, že súhlasí so závermi znalca.

Dňa 3. decembra 2002 právny zástupca žalobcu doručil stanovisko k posudku.

Dňa 10. februára 2003 sa uskutočnilo pojednávanie; prítomný bol len právny zástupca žalobcu; sťažovateľ nebol prítomný; bolo odročené na neurčito.

Dňa 7. marca 2003 stanovisko k doplneniu znaleckého posudku doručil právny zástupca žalobcu.

Dňa 12. marca 2003 sudca požiadala znalca o zaujatie stanoviska k vyjadreniu právneho zástupcu žalobcu.

Dňa 10. apríla 2003 znalec reagoval na pripomienky žalobcu.

Dňa 2. septembra 2003 žalobca oznámil, že trvá na určení znalca.

Dňa 8. septembra 2003 znalec oznámil, že trvá na svojom posudku.

Dňa 24. októbra 2003 znalec ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 27. október 2003.

Dňa 27. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie; účastníci boli prítomní; bol vyhlásený rozsudok; súd žalobu zamietol.

Dňa 27. októbra 2003 krajský súd rozhodol doplňujúcim rozsudkom, čo sa týka trov znaleckého dokazovania.

Dňa 2. februára 2004 sa žalobca odvolal proti uzneseniu o priznaní odmeny znalcovi.

Dňa 5. februára 2004 sudca požiadal právneho zástupcu sťažovateľa o vyjadrenie k odvolaniu žalobcu.

Dňa 4. februára 2004 bolo doručené odvolanie žalobcu proti rozsudku z 27. októbra 2003.

Dňa 20. februára 2004 súd zaslal právnenému zástupcovi sťažovateľa odvolanie žalobcu s tým, aby sa k nemu vyjadril v lehote 10 dní.

Dňa 20. februára 2004 krajský súd uznesením vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 22. júla 2004 bol spis doručený najvyššiemu súdu.

Dňa 11. marca 2005 bol spis vrátený krajskému súdu s uznesením sp. zn. 4 Obo 197/2004 z 9. februára 2005, ktorým potvrdil napadnuté uznesenie súdu 1. stupňa, a tiež uznesením z 9. februára 2005, ktorým najvyšší súd rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 4. júla 2005 sa uskutočnilo pojednávanie; účastníci boli prítomní; bolo odročené na neurčito.

Dňa 15. augusta 2005 súd vyzval právnych zástupcov žalobcu aj sťažovateľa, aby doručili otázky pre znalca.

Dňa 25. augusta 2005 právny zástupca sťažovateľa oznámil, že nemá otázky na znalca.

Dňa 31. augusta 2005 žalobca doručil otázky na znalca.

Dňa 5. októbra 2005 krajský súd uznesením ustanovil za znalkyňu Ing. D. P., T.

Dňa 18. októbra 2005 Ing. D. P. požiadala o zrušenie uznesenia z 5. októbra 2005.

Dňa 20. októbra 2005 krajský súd uznesením ustanovil za znalca Ing. V. K., T.

Dňa 5. decembra 2005 vyšší súdny úradník zaslal urgenciu na vypracovanie znaleckého posudku Ing. P.

Dňa 22. decembra 2005 Ing. P. poukázala na uznesenie z 20. októbra 2005, ktorým bolo zrušené jej vymenovanie.

Dňa 2. januára 2006 vyšší súdny úradník urgoval Ing. K. na vypracovanie posudku.

Dňa 13. januára 2006 znalec oznámil, že nedostal spis, preto nemôže vypracovať posudok.

Dňa 3. mája 2006 sa znalec ospravedlnil, že nemôže pre pracovnú zaneprázdnenosť vypracovať posudok.

Dňa 5. mája 2006 sudca vyzval oboch právnych zástupcov na vyjadrenie, či trvajú na znalcovi.

Dňa 29. mája 2006 žalobca oznámil, že trvá na znaleckom dokazovaní.

Dňa 12. júna 2006 sťažovateľ oznámil, že netrvá na znaleckom dokazovaní.

Dňa 20. júla 2006 sudca vyzval právneho zástupcu na oznámenie, akého znalca navrhuje.

Dňa 8. augusta 2006 právny zástupca žalobcu oznámil, že výber znalca ponechá na súd.

Dňa 16. augusta 2006 bol spis zaslaný Ing. K.; lehota na vypracovanie bola stanovená na 30 dní.

Dňa 8. novembra 2006 znalec oznámil, že je pracovne zaneprázdnený, nemôže vypracovať posudok.

Dňa 9. novembra 2006 sudca vyzval oboch právnych zástupcov, aby sa vyjadrili k vyjadreniu znalca.

Dňa 23. novembra 2006 právny zástupca žalobcu oznámil, že podanie znalca nedostal (bolo mu doručené až 23. november 2006).

Dňa 1. marca 2007 bol spis zaslaný znalcovi Ing. K. s lehotou na vypracovanie posudku 30 dní.

Dňa 1. februára 2007 krajský súd vydal opravné uznesenie, ktorým opravil svoje uznesenie z 18. novembra 2003, ktorým rozhodol o priznaní znalečného pre JUDr. Z.

Dňa 2. februára 2007 krajský súd vydal opravné uznesenie, ktorým opravil svoje uznesenie z 18. novembra 2003, ktorým rozhodol o priznaní znalečného pre Ing. Š.

Dňa 24. mája 2007 znalec Ing. K. vrátil spis, pretože nedostal uznesenie o jeho ustanovení za znalca.

Dňa 5. septembra 2007 súdny znalec Ing. V. K., PhD., požiadal krajský súd o zaslanie dokladov.

Dňa 19. novembra 2007 žalobca oznámil, že znalcovi predložil žiadané doklady.

Dňa 21. novembra 2007 krajský súd vyzval znalca, aby v lehote 10 dní oznámil, kedy doručí znalecký posudok.

Dňa 11. januára 2008 krajský súd požiadal znalca o vrátenie spisu a predloženie znaleckého posudku.

Dňa 26. februára 2008 znalec oznámil, že spis vrátil 2. mája 2006; súčasne sa ospravedlnil, že posudok nemôže vypracovať z dôvodu zaneprázdnenosti.

Dňa 29. februára 2008 krajský súd vyzval znalca na doručenie spisu (pretože tento mu bol opätovne zaslaný 25. júla 2007).

Dňa 14. marca 2008 znalec požiadal krajský súd o doloženie úverovej zmluvy; zároveň oznámil, že druhá sporová strana nepredložila žiadne podklady.

Dňa 25. marca 2008 krajský súd vyzval JUDr. C., právneho zástupcu žalobcu, a JUDr. K., právneho zástupcu žalovaného, aby spolupracovali so znalcom.

Dňa 12. mája 2008 krajský súd vyzval znalca na doručenie znaleckého posudku v lehote 30 dní.

Dňa 19. mája 2008 znalec krajskému súdu oznámil, že nedostal potrebné doklady, ktoré žiadal 11. marca 2008; žiadal, aby krajský súd ustanovil iného znalca.

Dňa 26. mája 2008 konajúca sudkyňa vyzvala právnych zástupcov žalobcu a sťažovateľa, aby obratom oznámili, či trvajú na znaleckom dokazovaní, keď znalec odmietol vypracovať znalecký posudok, pretože mu nebola poskytnutá súčinnosť.

Dňa 18. júna 2008 oznámil právny zástupca sťažovateľa, že netrvá na doplnení znaleckého posudku.

Dňa 2. júla 2008 právny zástupca žalobcu oznámil, že trvá na doplnení dokazovania vypracovaním znaleckého posudku.

Dňa 15. októbra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie; účastníci prítomní neboli; prítomní boli právni zástupcovia; pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 15. októbra 2008 krajský súd vyzval znalca na doručenie znaleckého posudku v lehote 30 dní.

Dňa 22. októbra 2008 znalec vrátil spis krajskému súdu.

Dňa 27. novembra 2008 znalec doručil podanie, v ktorom sa pýta, prečo ho sudkyňa predvolala na pojednávanie, keď sám žiadal o ustanovenie iného znalca.

Dňa 1. decembra 2008 konajúca sudkyňa oznámila znalcovi, že je potrebné ho vypočuť.

Dňa 10. decembra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie; sťažovateľ bol prítomný; tiež obaja právni zástupcovia; znalec sa nedostavil; pojednávanie bolo odročené na 11. február 2009 s tým, že súd vyzve znalca na oznámenie dôvodov, pre ktoré nie je možné vypracovať znalecký posudok.

Dňa 4. februára 2009 krajský súd odročil pojednávanie na 4. marec 2009.

Dňa 2. marca 2009 znalec doručil ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 4. marec 2009 z dôvodu služobnej cesty.

Dňa 4. marca 2009 sa uskutočnilo pojednávanie; účastníci neboli prítomní; boli prítomní ich právni zástupcovia; pojednávanie bolo odročené pre účely vyhlásenia rozsudku na 25. marec 2009.

Dňa 25. marca 2009 sa uskutočnilo pojednávanie; žalobca ani jeho právny zástupca neboli prítomní; sťažovateľ nebol prítomný, prítomný bol jeho právny zástupca; bol vyhlásený rozsudok; súd žalobu zamietol.

Dňa 16. apríla 2009 žalobca doručil odvolanie proti rozsudku.

Dňa 27. mája 2009 krajský súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa na vyjadrenie sa k odvolaniu v lehote 10 dní.

Dňa 11. júna 2009 sťažovateľ doručil vyjadrenie k odvolaniu.

Dňa 15. júna 2009 krajský súd uznesením č. k. Z-2-35 Cb 1359/93-302 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie 585,50 €.

Dňa 10. augusta 2009 bol spis doručený najvyššiemu súdu; bol zaevidovaný pod sp. zn. 3 Obo 88/2009.

Dňa 25. augusta 2009 najvyšší súd vrátil spis krajskému súdu, pretože v záhlaví napadnutého rozsudku nebol uvedený predmet konania.

Dňa 14. októbra 2009 krajský súd opravným uznesením č. k. Z-2-35 Cb 1359/1993 doplnil rozsudok z 25. marca 2009 (právoplatnosť nadobudlo 7. novembra 2009).

Dňa 16. novembra 2009 bol spis doručený najvyššiemu súdu.

Dňa 31. decembra 2010 bol spis doručený krajskému súdu s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 111/2009 z 30. novembra 2010 (právoplatnosť nadobudlo 26. januára 2011), ktorým zrušil vec a vrátil ju krajskému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 16. marca 2011 sa uskutočnilo pojednávanie; žalobca ani jeho právny zástupca neboli prítomní; za sťažovateľa bol prítomný jeho právny zástupca; pojednávanie bolo odročené na 4. máj 2011.

Dňa 17. marca 2011 JUDr. K. oznámila, že prevzala zastupovanie žalobcu.

Dňa 11. mája 2011 sa uskutočnilo pojednávanie; žalobca bol prítomný; za sťažovateľa bol prítomný právny zástupca; pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 25. júla 2011 krajský súd vytkol právnej zástupkyňi žalobcu, že nespĺnila povinnosť uloženú jej na poslednom pojednávaní – položiť otázky znalcovi; uložil jej, aby v lehote 15 dní otázky pre znalca doručil konajúcemu súdu.

Dňa 3. novembra 2011 konajúci sudca vyzval právnu zástupkyňu žalobcu pod hrozbou poriadkovej pokuty na predloženie otázok pre sudcu.

Dňa 10. januára 2012 právna zástupkyňa žalobcu faxovým podaním ospravedlnila neúčast' na pojednávaní nariadenom na 11. január 2012 z dôvodu práceneschopnosti; ospravedlnila neúčast' aj jej mandanta; žiadala pojednávanie odročiť.

Dňa 11. januára 2012 sa uskutočnilo pojednávanie; účastníci prítomní neboli; pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 17. januára 2012 konajúci sudca vyzval právnu zástupkyňu žalobcu na predloženie otázok pre znalca.

Dňa 26. apríla 2012 krajský súd rozhodol rozsudkom.

Dňa 28. mája 2012 žalobca podal proti rozsudku z 26. apríla 2012 odvolanie.

Po prijatí sťažnosti ústavný súd vyzval okresný súd aj krajský súd, aby sa vyjadrili k sťažnosti.

Podpredsedníčka krajského súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 5. júna 2012 (faxom 31. mája 2012) uviedla:

„...k predmetnej veci uvádzam nasledovné:

Prípisom zo dňa 23. 05. 2012 bol požiadaný o vyjadrenie sa k sťažnosti JUDr. P. P., zákonný sudca; jeho vyjadrenie bolo k Spr. 3340/12 doručené dňa 29. 05. 2012.

V tomto vyjadrení menovaný sudca uviedol, že v predmetnej veci sa v plnej miere pridrižiava svojho písomného stanoviska zo dňa 03. 02. 2012, ktoré sa nachádza na č. 1. 338 spisového materiálu, veci vedenej pod sp. zn. Z-2-35 Cb/1359/1993, kde podrobne rozviedol svoje dôvody k predmetnej sťažnosti.

Znova poukázal na okolnosť, že predmetný spor mu bol odňatý v apríli roku 2008 a dňa 08. 04. 2008, bol pridelený JUDr. A. S., zákonnej sudkyňi.

Spis bol opätovne pridelený JUDr. P. P. až dňa 11. 01. 2011, t. j. takmer po 3 rokoch, o čom svedčí potvrdenie na č. 1. 312.

Po opätovnom obdržaní spisového materiálu dňa 11. 01. 2011, došlo k zmene právneho zastúpenia účastníka tohto konania a novo nastupujúca právna zástupkyňa žalobcu - JUDr. D. K., žiadala doplniť dokazovanie znaleckým posudkom, k čomu jej súd uložil lehotu na predloženie otázok pre znalca.

Vzhľadom k pretrvávajúcej práceneschopnosti, právna zástupkyňa žalobcu nereagovala na výzvy tunajšieho súdu. Súd splnenie tejto povinnosti žiadal pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Vzhľadom na nečinnosť právnej zástupkyne žalobcu, súd pokračoval v konaní a spor rozhodol dňa 26. 04. 2012, okamžite po vrátení spisu z ÚS SR.

Podľa názoru zákonného sudcu, išlo o náročný spor a názor sťažovateľa o tom, či konajúci súd konal efektívne, alebo neefektívne, k tomuto názoru sa JUDr. P. P., nevyjadril. Myslí si však, že je vecou konajúceho súdu, aby konal tak, aby konanie ukončil bez zbytočných prieťahov. Sudca je tiež toho názoru, že po prevzatí spisu dňa 11. 01. 2011, spor ukončil v najkratšom možnom termíne. T. č. je spor rozhodnutý a rozhodnutie už prevzala právna zástupkyňa žalobcu - JUDr. D. K. aj právny zástupca žalovaného - JUDr. K.

Znovu zákonný sudca poukázal na písomnú odpoveď predsedníčky Krajského súdu v Bratislave, ktorá vyhodnotila sťažnosť len ako čiastočne dôvodnú a na neprimeranom predlžovaní sporu sa, podľa jej názoru, podieľali aj samotní účastníci konania, a to v neposkytovaní dostatočnej súčinnosti pri znaleckom dokazovaní, ďalej aj znalci.

JUDr. P. P. uviedol, že predmetný spor bol rozhodnutý už dňa 26. 04. 2012, t. j. pred mesiacom, a to v prospech žalovaného - sťažovateľa. Osobne si myslí, že sťažovateľ a jeho právny zástupca JUDr. R. C., advokát, sledujú podaním sťažnosti na ÚS SR len finančný efekt v sume 6.000 € a náklady právneho zastúpenia právneho zástupcu. Inak si ich postup nevie logicky vysvetliť aj vzhľadom na výsledok sporu.

Na základe týchto skutočností, Vám súčasne oznamujem, že Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii ÚS SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, n e t r v á na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR.“

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-35 Cb 1359/1993 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie vecí v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť vecí, konajúci súd dĺžku 19 rokov trvajúceho konania zdôvodnil jeho zložitosťou. Ústavný súd istú mieru faktickej zložitosti pripúšťa. Jej výrazom bola potreba nariadiť znalecké dokazovanie na zistenie skutkového stavu. Avšak aj za týchto okolností doterajší nadmieru zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej vecí.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, ktorý v konaní vystupuje na strane žalovaného, ústavný súd zistil, že z 22 nariadených pojednávanií sa sťažovateľ osobne zúčastnil 3! Jeho právny zástupca sa zúčastnil 12 pojednávanií. Bez povšimnutia nemôže ostať ani fakt, že sťažovateľ sa prvýkrát osobne zúčastnil pojednávania až v októbri v roku 2003, teda 10 rokov od začiatku konania. Táto skutočnosť nesvedčí, že sa o svoje záležitosti dostatočne zaujímal a chcel prispieť k čo najrýchlejšiemu skončeniu

sporu. Ústavný súd to považuje za okolnosť, ktorá musí byť zohľadnená na sťažovateľovu ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Pri hodnotení samotného postupu krajského súdu poukazujúc na podrobnú chronológiu jeho úkonov ústavný súd konštatuje, že ak postup tohto súdu bol, najmä v počiatkoch, pomerne plynulý, a napriek tomu dĺžka konania presiahla 19 rokov, možno krajskému súdu vyčítať absolútnu neefektívnosť (najmä ustanovovanie znalcov, ktorých krajský súd vymenovával bez predchádzajúcej efektívnej komunikácie s nimi), miestami až zmätočnosť (súd vyzýval na vypracovanie posudku znalkyňu, ktorej bolo jej vymenovanie zrušené) jeho postupu, ktorý nebol dostatočne sústredený a efektívny. Neefektívne si počínal najmä v nesystematickom a málo dôraznom zabezpečovaní dôkazov potrebných na rozhodovanie vo veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru (napr. m. m. II. ÚS 311/06, IV. ÚS 279/08, IV. ÚS 32/2012), v ktorej vyslovil, že všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil ten stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická osoba alebo právnická osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zákon zveruje (vrátane poriadkových opatrení v zmysle § 53 OSP), k účastníkom konania, ale aj vo vzťahu k súdному znalcovi. Uvedené sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na namietané konanie.

Uvedený postup okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľný, pretože počas 19 rokov trvajúceho konania krajský súd nevykonával vo veci úkony tak, aby smerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k priet'ahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou a iba čiastočne správaním sťažovateľa, ale najmä v dôsledku postupu súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako

garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných priet'ahov (pozri napr. I. ÚS 119/03 II. ÚS 484/2011).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde môže ústavný súd prikázať dotknutému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov. Vzhľadom na to, že konanie na krajskom súde skončilo rozsudkom 26. apríla 2012, ústavný súd už povinnosť konať vo veci bez zbytočných priet'ahov neuložil, hoci sa toho sťažovateľ v petite sťažnosti domáhal.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľ žiadal priznať mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 6 000 € z dôvodu, že sa viac ako 18 rokov nachádza v stave právnej neistoty, čo je pre neho mimoriadne frustrujúce.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadost'učinením pre sťažovateľa.

Ústavný súd preto, aj s prihliadnutím na podiel samotného sťažovateľa na priet'ahoch v konaní, uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadost'učinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, najmä vzhľadom na celkovo dlhé trvanie napadnutého konania, považuje za primerané v sume 4 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 3.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti). Za jeden úkon vykonaný v roku 2011 patrí odmena v sume 123,50 € a režijný paušál 7,41 €, t. j. trovy právneho zastúpenia jedného sťažovateľa za dva úkony predstavujú sumu 247 € (2 x 123,50 € + 2 x 7,41 €). V zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) preto trovy právneho zastúpenia štyroch sťažovateľov predstavujú celkovú sumu 261,82 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2012